

Vapen och demens

FAKTABLAD FRÅN SVENSKT DEMENSCENTRUM

Symtom försvårar genomtänkta beslut

Demens är en diagnos för en rad symtom som gör det svårare att tänka, planera och kommunicera. Symtomen orsakas av olika sjukdomar och skador i hjärnan.

Vanligen försämras först minnet och det blir svårare att orientera sig. Även språket och andra mentala förmågor drabbas.

Demenssymtomen blir särskilt märkbara i situationer när man ska bearbeta en stor mängd information och snabbt fatta beslut. Hantera ett skjutvapen kan vara ett exempel på en sådan situation.

Risker med vapen vid demens

Förmågan att rent tekniskt hantera vapen försvinner inte automatiskt med demenssjukdomen. Problemet är att sjukdomen orsakar förändringar i hjärnan som redan tidigt kan påverka handlingsförmåga, koncentration och omdöme. Med skjutvapen i hand kan personer med demenssjukdom riskera att skada både sig själv och andra.

Demenssjukdom gör det även svårare att följa de bestämmelser som finns för hur vapen ska förvaras. Vapnet riskerar därför att hamna i orätta händer.

Rådgör med en läkare

Vid misstanke om demens bör en läkare snarast kontaktas. Det är viktigt att i god tid påbörja en utredning för att få rätt diagnos, hjälp och behandling. Om en demenssjukdom konstateras ska läkaren informeras om att man äger skjutvapen.

När det finns medicinska hinder

Demens är ett av de sjukdomstillstånd som kan utgöra ett medicinskt hinder för fortsatt vapeninnehav. Enligt vapenlagen är det läkaren sak att bedöma om en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen. Om så är fallet ska

patienten informeras om detta. Läkaren är också skyldig att göra en anmälan till polismyndigheten som sedan fattar beslut om fortsatt innehav av skjutvapen och vapenlicens.

Polismyndighetens handläggare kan även ge råd och hjälpa till med de praktiska frågor som följer av en indragen vapenlicens.

En känslig fråga

Att inte längre få bära vapen kan vara en känslig fråga om identitet och självkänsla. För många är höstens älgjakt en av årets höjdpunkter som står för spänning, gemenskap och tradition. Därför är det bra om anhöriga eller andra närstående redan tidigt engagerar sig och deltar i diskussionen kring fortsatt vapeninnehav. Kanske kan personen få en ny funktion i jaktlaget.

Mer information

Anmälan av patienter som av medicinska skäl är olämpliga att inneha skjutvapen, Socialstyrelsen föreskrift 2008:21 • www.socialstyrelsen.se

Vapenlag, Svensk författningssamling (1996:97) • www.notisium.se

10 maj 2010 • Svenskt demenscentrum©

Fler faktablad på olika språk kan skrivas ut från Svenskt demenscentrums webbplats:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demens Centrum

Svenskt demenscentrum, Gävlegatan 16, 113 30 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se